

Energy Saving
Pioneers

Energiebesparing

Voor jobs

Voor klimaat

Voor onafhankelijkheid
van fossiele brandstoffen

De Energy Saving Pioneers zijn:

Energy Saving Pioneers

Energy Saving Pioneers is opgericht in 2014 als een coalitie van voorlopers in energiebesparing, gefaciliteerd door Bond Beter Leefmilieu.

De Energy Saving Pioneers bieden een breed pallet aan diensten en producten in energie-efficiëntie aan voor gebouwen en industrie: isolatie, verlichting, verwarming en koeling, monitoring, stoom, regeltechnieken, financiering, conceptualisering en ontwerp van gebouwen en systemen.

Wij merken elke dag dat er nog zo veel onbenutte kansen zijn en dat energiebesparing voordelen biedt voor het milieu, de economie en de maatschappij. Daarom ijveren we voor een ambitieus besparingsbeleid in Vlaanderen en Europa.

www.energysavingpioneers.be

Energy Saving
Pioneers

Wat staat er op het spel?

In 2015 kwamen alle landen van de wereld in Parijs overeen om de mondiale stijging van de temperatuur onder de 1,5°C te houden. Om die klimaatdoelstelling te behalen, moet de productie en consumptie van energie in België ten laatste tegen 2050 volledig vrij zijn van de uitstoot van CO₂.

Een immense opdracht. En die is alleen maar haalbaar als we naast het massaal opwekken van hernieuwbare energie, eerst de energievraag drastisch reduceren.

"Energiezuinig bouwen is perfect haalbaar:
met een gemiddeld E-peil van E39 zitten
de Vlaamse nieuwbouwwoningen nu al ruim
onder de wettelijke norm van E50."
Vlaams Energieagentschap

Energie besparen: het Europese beleidskader

2012

De Energie Efficiëntie Richtlijn (EED) biedt een kader voor Europees en Vlaams energiebesparingsbeleid. De Richtlijn geeft ook aan hoe we 20% energie kunnen besparen tegen 2020.

2016

De Europese Commissie presenteert het Winterpakket, met een reeks wetsvoorstellen die de Energie Unie vormgeven tegen 2030. Dit omvat onder meer een voorstel tot herziening van de Energie Efficiëntie Richtlijn.

2017

Het Europees Parlement en de Europese Raad hebben de kans om het energiebesparingsbeleid te versterken. Op 12 oktober wordt het wetsvoorstel gestemd in het Parlement.

Vandaag zijn er al duidelijke aanwijzingen dat energiebesparingsbeleid de markt van energie-efficiënte producten en diensten aanzwengelt, met voordelen voor consumenten en bedrijven in Vlaanderen.

2019

België moet een Nationaal Energie- en Klimaatplan indienen bij de Europese Commissie tegen 1 januari 2019. Hierin staan alle maatregelen om de doelstellingen tegen 2030 te halen.

2020

De huidige EED-doelstellingen lopen af in 2020. We zitten goed op schema om die doelstellingen te halen.

2030

De 2030-doelstellingen moeten nu opgemaakt worden door onze beleidsmakers. Het kostenoptimale besparingspotentieel werd door de Europese Commissie ingeschat op 40%.

2050

Dit is de tijdshorizon voor alle investeringen in energie-infrastructuur. Tegen 2050 moeten ook alle bestaande gebouwen bijna-energie neutraal zijn.

Voor elke 1% extra energie-efficiëntie tegen 2030*:

Daalt de import van gas met 4%

Besparen gezinnen 29 euro per jaar op hun energiefactuur

Dalen emissies met 0,7%

Neemt de werkgelegenheid toe met 336.000 jobs

* Volgens de analyse van de Europese Commissie

Hoe laten we de **energiebesparende markt** doorbreken?

De herziening van de Europese regelgeving over energie-efficiëntie biedt de kans op positieve verandering voor burgers en bedrijven in Europa en Vlaanderen. De technologie is er. De financieringsmiddelen bestaan. Wat ontbreekt, is een sterk politiek signaal. Beleidsmakers kunnen maken dat het potentieel van de energie-efficiëntiemarkt volledig ontsloten wordt door te zorgen voor consistentie, perspectief, groei en zekerheid.

"De bouwsector kan tegen 2030 zorgen
voor 27.000 extra jobs door energetische renovaties"

Federaal Planbureau

Consistentie

Neem 'energiebesparing eerst' als leidend principe bij de planning van het energiesysteem om de voordelen te maximaliseren voor de consument en om zinloze investeringen te verminderen.

Perspectief

Kies voor een energiebesparingsdoelstelling van 40% tegen 2030, gebaseerd op het kosteneffectieve potentieel. Leg jaarlijkse besparingsverplichtingen op tot 2050.

Groei

Stimuleer een regelmatige en voorspelbare groei van de energie-efficiëntiemarkt. Verleng en versterk het Artikel 7 van de Europese Energiebesparingsrichtlijn.

Zekerheid

Verzeker het vertrouwen van investeerders en maak een eerlijke vergelijking mogelijk tussen energieproductie en energie-efficiëntie-maatregelen op de markt.

Maatregelen: **de top tien**

Onze Europese en Vlaamse beleidsmakers hebben nu de kans om voluit te kiezen voor energiebesparing en jobcreatie. Met deze top tien van maatregelen komen we al een heel eind.

"Het Duitse klimaatbeleid zorgt voor 430.000 jobs in 2020, vooral in de bouwsector. Gezinnen besparen 25 miljard euro"

Duits ministerie voor Omgeving, Natuur en Bouw

Europa

1. Kies voor een bindende doelstelling van 40% energiebesparing tegen 2030

Stel naast een doelstelling op Europees niveau ook bindende doelstellingen op per lidstaat en zorg zo voor duidelijkheid voor gezinnen en bedrijven en zekerheid voor investeerders.

2. Verleng de verplichtingen voor distributienetbeheerders om jaarlijks 1,5% energie te besparen tot 2030

Schrap de uitzonderingen voor de transportsector en bedrijven die onder het emissiehandelssysteem vallen. Maatregelen die genomen zijn tussen 2008 en 2014 mogen ook niet meer meegeteld worden. Sluit die achterpoortjes en zorg dat we maximaal energie besparen waar nodig.

3. Formuleer een ambitieuze visie voor een bijna-energie neutraal gebouwenbestand tegen 2050

Geef lidstaten duidelijke richtlijnen voor renovatiestrategieën en volg die ook gezamenlijk op. Stel minimum energieprestatienormen op voor commerciële en publieke gebouwen en leg renovatieverplichtingen op om die normen te behalen.

4. Kies voor gedifferentieerde maar duidelijke planning en opvolging

Vermijd onnodige administratie en zorg voor een gedifferentieerde opvolging: harde governance voor de 2030-doelstellingen inzake efficiëntie en hernieuwbare energie; zachte governance bij de andere energithema's zoals netplanning, bevoorradingszekerheid en innovatie.

Vlaanderen

5. Kies voor bindende en ambitieuze energiebesparingsdoelstellingen in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs

Stel besparingsdoelstellingen op tegen 2050 per sector (industrie, kmo's, woongebouwen en niet-residentiële gebouwen), met evaluaties gekoppeld aan tussentijdse doelstellingen in 2030 en 2040.

6. Stimuleer meer en diepere renovaties van de bestaande gebouwen met de nodige aandacht voor technische en economische haalbaarheid, gezondheid en comfort

Rol kwaliteitsvolle renovatiebegeleiding uit voor particuliere verbouwers, die een idee geeft tegen welke renovatielast en -kost ze aankijken. Verplicht renovatieadvies voor wie in aanmerking wil komen voor een premie. Voer de woningpas in, die gedetailleerd aangeeft hoe de energetische renovatie tot bijna-energie neutraal (BEN) te plannen, te financieren en uit te voeren.

Verfijn de rekenmethodiek om energieprestaties te berekenen door uit te gaan van de reële energievraag. Stel een benchmarking van tertiaire gebouwen op per sector, om zo op korte termijn vrijwillige renovaties te stimuleren. Verplicht een audit voor grote tertiaire gebouwen.

7. Begeleid en ontzorg kmo's

Energiebesparing is geen kerntaak voor ondernemingen. Enerzijds is hulp en begeleiding nodig. Anderzijds moeten we energiebesparing durven verplichten bij een heel hoog rendement (bijvoorbeeld als het rendement hoger ligt dan het rendement van de bedrijfsactiviteit). Koppel de steun voor een energie-audit aan de uitvoering van de voorgestelde maatregelen.

8. Zorg voor een transparante en kwantificeerbare resultaatsverbintenis in energiebeleidsvereenkomsten met de industrie

Steunmaatregelen binnen EBO's moeten energiebesparing stimuleren (door bijvoorbeeld steun voor innovatie, onderzoek & ontwikkeling of hernieuwbare energie). De steunmaatregelen moeten in verhouding zijn tot de geleverde inspanningen. Leg sectorale verplichtingen op om low carbon roadmaps te ontwikkelen.

9. Stimuleer samenwerking en energiebeheersystemen bij ondernemingen

Lerende netwerken rond energiebesparing leiden tot scherpe resultaten. Een systeemaanpak via energiebeheerssystemen leidt tot continue verbeteringen.

10. Stimuleer Energieprestatiecontracten

Bij een Energieprestatiecontract (EPC) garandeert de Energy Service Company (ESCO) de prestaties (zoals gegarandeerde energiebesparing) en wordt per geïnvesteerde euro dubbel zoveel energie bespaard als bij de klassieke aanpak.

Zij doen het al **in de praktijk**

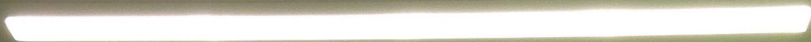
**Tal van ondernemingen en overheden in Vlaanderen tonen
vandaag al ambitie en werkten samen met een van de
Energy Saving Pioneers om structureel energie te besparen.
Enkele voorbeelden.**

GREENYARD

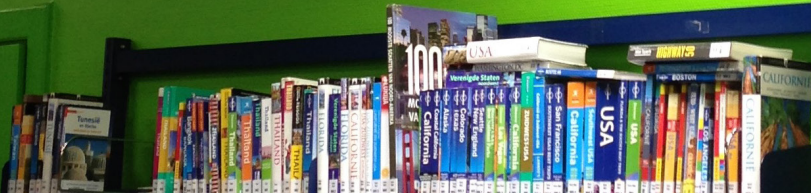
Greenyard bewijst energiebesparing betekent winst

Groenteverwerkend bedrijf Greenyard Fresh in Sint-Katelijne-Waver bespaart jaarlijks 580 ton aan CO₂-uitstoot en ongeveer 150.000 euro aan energiekosten, goed voor zo'n 20% van de totale energiekost van de site. De terugverdientijd van deze besparing bedraagt vijf jaar en heeft een rendement van 18%. Een energie-audit en begeleiding door **Encon** leidde tot 20 geïdentificeerde maatregelen om energie te besparen. Een nieuwe koelinstallatie bespaart zo'n 98.000 euro ten opzichte van de oude installatie. Nieuwe energiezuinige verlichting wordt slim aangestuurd om het energieverbruik verder te verminderen. Verschillende ruimten werden ook met aanwezigheidsdetectie uitgerust.

WC

INFORMATIE

- 000 Algemeen
- 100 Filosofie
- 200 Godsdienst

Kortrijkse bibliotheek koopt **circulaire verlichting**

Stad Kortrijk koopt niet langer lampen, armaturen en energie, maar de dienst 'licht'. Kortrijk sloot een prestatiecontract van 10 jaar af met **Philips Lighting**, dat eigenaar blijft van de installatie. De innovatieve LED-verlichting wordt ingebouwd in de bestaande armaturen. Resultaat: een verhoging van het lichtniveau, een lagere verblinding én een besparing van 60% op de energiefactuur van de stad (10 ton CO₂ per jaar).

Kortrijk ging nog een stap verder en kocht de verlichting aan binnen de principes van de circulaire economie. **Philips Lighting** neemt de verlichting op het einde van de levensduur terug en herwerkt ze tot volwaardige nieuwe armaturen. De ideale en meest ecologische oplossing voor lokale besturen met beperkte investeringsbudgetten.

Eerste **CO₂-neutraal bedrijf** in Gent

Houthandel Houtboerke en bouwmaterialengroothandel De Groote gingen in op het aanbod van **Stad Gent** om zich te laten coachen naar meer energie-efficiëntie. De bedrijfsleiders kozen resoluut voor CO₂-neutraliteit. **Zero Emission Solutions** begeleidde hen in de realisatie van die unieke ambitie. De gebouwschil werd goed geïsoleerd en alle verlichting vervangen door LED. De warmteverliezen van de compressor worden gerecupereerd en alle heftrucks werken op stroom. Uniek is de warmtepomp die het gebouw verwarmt met warmte uit het kanaal Gent-Terneuzen. De stroom wordt geleverd door PV-panelen op het dak, zodat het bedrijf CO₂-neutraal werd. De enorme jaarlijkse besparing op energiekosten werd gedragen door derden via een ESCO-formule.

Energieprestatiecontract

bij drukkerij Van der Poorten

Het grootste besparingspotentieel bij de drukkerij zat in de verlichting, de perslucht en in de verwarming. Hoewel de offset-drukpersen voorlopig buiten beschouwing worden gelaten, kon toch 10% energie bespaard worden. Naast energiebesparing werd ook het werkcomfort meegenomen. Zo zullen de drukschommelingen in het persluchtnet verdwijnen, zal de bedrijfszekerheid verhogen en is er veel aandacht voor het verlichtingscomfort. Binnen het energieprestatiecontract garandeert **Factor4** als ESCO de afgesproken prestaties. Dankzij het prestatiecontract wordt de drukkerij volledig ontzorgd bij het realiseren van de energiebesparing.

Energiebeheer op afstand

voor Radisson Blu Brussel

Een audit door **Siemens** bracht de grootste besparingsmogelijkheden in kaart bij het prestigieuze hotel Radisson Blu Royal aan de Wolvengracht in Brussel. Vier daarvan bleken een haalbare kaart en werden vertaald naar concrete acties: een warmtekrachtkoppeling (WKK) genereert nu simultaan elektriciteit en warmte; de luchtbehandelingsgroepen werden uitgerust met CO₂-sensoren voor efficiëntere aanvoer van verse lucht, koeling en verwarming; het gebouwbeheersysteem werd gekoppeld met het Intelligent Building Operation Center (IBOC) dat experts van **Siemens** toelaat om van op afstand te finetunen en problemen op te lossen; er kwamen intelligente meters die toelaten om het energieverbruik van op afstand op te volgen en die alarm slaan bij afwijkingen.

Molenbeekse basisschool

renoveert ambitieus

Dankzij een ambitieuze renovatie van het gebouw uit de jaren 60 bespaart de Molenbeekse basisschool De Vier Winden zo'n 41% op elektriciteit en 93% op aardgas, goed voor 16.512 euro per jaar. Het betonnen complex, één grote koudebrug, werd gestript tot op het skelet. Het gerenoveerde gebouw heeft een netto energiebehoefte van 13 kWh/m² per jaar en een uitstekende luchtdichtheidsgraad van n50 = 1.0h-1. De koeling van de turnzaal gebeurt volledig passief door nachtkoeling. Het comfort in het vernieuwde gebouw is groot, mede dankzij de speciale aandacht voor akoestiek en het fel verbeterde binnenklimaat. **Pixii** leverde het passiefcertificaat af voor deze voorbeeldrenovatie.

Contact

www.energysavingpioneers.be
@ESavingPioneers

Benjamin Clarysse
Bond Beter Leefmilieu
benjamin.clarysse@bblv.be
+32.2.282.17.44

(c) Bond Beter Leefmilieu, 2017

Teksten: Benjamin Clarysse, Julie Reniers, The Coalition for Energy Savings
Eindredactie: Julie Reniers
Opmaak: Geert Jespers

v.u. Danny Jacobs, Tweekerkenstraat 47, 1000 Brussel

v1707